ВИСНОВОК

експертної комісії про проведення первинної акредитаційної експертизи з освітньо-професійної програми «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство»галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» вУманському національному університеті садівництва

Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих начальних закладах та вищих професійних училищах» та наказу Міністерства освіти і науки України від ***19.06.2019 р. № 919-л*** «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

Голова комісії: Осадчук Леонід Семенович – завідувач кафедри ботаніки, деревинознавства та недеревних ресурсів Державного вищого навчального закладу «Національний лісотехнічний університет України», доктор сільськогосподарських наук, професор;

Член комісії: Мельник Тетяна Іванівна – завідувач кафедри садово-паркового та лісового господарства Сумського національного аграрного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

У період з ***25.06.2019 р.*** по ***27.06.2019 р.***розглянули подануУманським національним університетом садівництва акредитаційну справу та провели експертне оцінювання спроможності закладу освіти надавати освітню послугу за **освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство»** денної та заочної форм навчання.

Проаналізовано діяльність університету з формування контингенту здобувачів вищої освіти, зміст підготовки фахівців, кадрове, організаційне, навчально-методичне, інформаційне забезпечення освітнього процесу та матеріально-технічну базу.

За час перевірки було розглянуто наступні документи щодо освітньої програми, яка акредитується:

- відомості про право здійснення освітньої діяльності Уманським національним університетом садівництва (розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України);
- сертифікат про акредитацію Уманського національного університету садівництва – РД-IV №2420215 від 29.06.2010 р.;
- статут Уманського національного університету садівництва,затверджений Міністерством освіти і науки України 31.01.2019 р.;
- копії установчих документів;
- копії документів, що засвідчують право власності, оперативного управління чи користування основними засобами для здійснення навчального процесу на строк, необхідний для завершення повного циклу освітньої діяльності;

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

- копії документів про відповідність приміщень та матеріально-технічної бази санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки;

- стандарт вищої освіти;

- освітньо-професійну програму;

- копії навчальних планів за звітний період та пояснювальні записки до них, затверджені в установленому порядку;

- копія перспективногонавчального плану та пояснювальна записка до нього, затверджений в установленому порядку;

- навчально-методичнезабезпечення дисциплін навчального плану;

- комплексні контрольні роботи з дисциплін;

- відомості про групу забезпечення осінньої діяльності у сфері вищої освіти, про кадрове, навчально-методичне, матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності та соціальну інфраструктуру університету;

- порівняльні таблицівідповідності стану забезпечення навчального закладу ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг спеціальності, інші документи.

За результатами перевірки наявних документів комісія встановила, що Уманський національний університет садівництва здійснює підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» зі спеціальності205 «Лісове господарство»відповідно до Відомостей про право здійснення освітньої діяльності, розміщених на сайті МОН України http://mon.gov.ua/activity/poslugi/liczenzuvannya-ta-akreditacziya/test.html.

Надані документи відповідають матеріалам акредитаційної справи та підтверджують право Уманського національного університету садівництва на підготовку фахівців заявленого рівня вищої освітиспеціальності 205 «Лісове господарство».

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

У ПІДСУМКУ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ КОМІСІЯ КОНСТАТУЄ:

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Уманський національний університет садівництва розпочав свою діяльність із заснування в 1844 році у м. Одеса Головного училища садівництва, яке у 1859 році було переведене у м. Умань. За тривалий період свого історичного розвитку навчальний заклад неодноразово реорганізовувався, а згідно указу Президента України від 28 грудня 2009 року № 1111/2009 він одержав статус Уманського національного університету садівництва.

На сьогодні Уманський національний університет садівництва – це багатопрофільний вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, підпорядкований Міністерству освіти і науки України. Форма власності – державна. Освітню діяльність університет провадить у відповідності з ліцензією за денною та заочною формами навчання.

Орієнтований на європейські стандарти освіти, Уманський НУС має у своєму складі розширену систему структурних підрозділів. Відокремленими складовими університету є вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації: ВСП Агротехнічний коледж УНУС, ВСП Ананьївський аграрно-економічний коледж УНУС, ВСП Городищенський коледж УНУС, ВСП Тальнівський будівельно-економічний коледж УНУС, ВСП Тальянківський агротехнічний коледж УНУС, ВСП Чигиринський економіко-правовий коледж УНУС, ВСП Шевченківський коледж УНУС.

У структурі Уманського НУС функціонує 6 факультетів, 29 кафедр. В університеті успішно функціонують аспірантура з 10 та докторантура із 7 спеціальностей, три спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій. Підготовка фахівців освітнього рівня бакалавр здійснюється за 22 спеціальностями, а за освітнім рівнем «магістр» – за 18 спеціальностями. Сукупний ліцензований обсяг прийому студентів складає 5220 студентів.

В університеті функціонує сім навчальних корпусів, навчально-культурний центр, метеорологічна станція, інформаційно-обчислювальний центр, наукова бібліотека з фондом понад 260 тисяч примірників, 24 науково-дослідних і проблемних лабораторій, ННВ відділ, спортивний комплекс, шість гуртожитків, їдальня, медпункт, магазини й кафе.

Факультет лісового і садово-паркового господарства заснований у 2011 році і на сьогоднішній день є наймолодшим факультетом в Уманському національному університеті садівництва.

Витоки створення факультету формуються із заснуванням головного училища садівництва, відкритого у 1844 році, як вищого навчального закладу. Від початку заснування училища читався курс декоративного садівництва який включав такі підрозділи, які вивчались самостійно: квітникарство з вигонкою квітів, садова дендрологія, ландшафтне садівництво, садове мистецтво. Для навчання використовувались теплиці і

парники, а також декоративний розсадник з двома відділеннями: хвойним і листяним.

Після встановлення радянської влади в Україні, Уманське училище землеробства і садівництва було реорганізовано у вищу сільськогосподарську школу. На базі існуючих кабінетів-музеїв, організовано 13 кафедр серед яких була і кафедра декоративного садівництва. В 1929 р. у зв'язку із утворенням Уманського сільськогосподарського інституту, викладання лісівництва і декоративного садівництва скоротилось і ці предмети викладались на інших кафедрах.

У період з 1944 до 1948 і з 1964 до 1968 року сільськогосподарська меліорація викладалась на кафедрі землеробства, декоративне садівництво і лісівництво – на кафедрі плодівництва і виноградарства, а геодезія на кафедрі механізації. В період з 1948 до 1964 року в інституті існувала кафедра агролісомеліорації. У 1951 році була заснована кафедра фізичного виховання як самостійний підрозділ інституту.

У 2000–2001 навчальному році ректором університету професором О. М. Геркіялом було доручено декану факультету плодоовочівництва і виноградарства Ю. В. Коларькову в одній із груп ввести спеціалізацію «Озеленення». Обов'язки з підготовки спеціалізації «Лісове і садово-паркове господарство» було покладено на кафедру екології, декоративного садівництва та лісівництва, яку до 2004 року очолював доктор сільськогосподарських наук, професор А. Ф. Балабак.

У 2002 році на кафедрі створена ліцензована нова спеціальність 6.130400 «Садово-паркове господарство» за напрямком 1304 «Лісове і садово-паркове господарство». Підготовку фахівців з лісового і садово-паркового господарства здійснювали 4 доктори наук, професори (В. І. Білоус, В. П. Шлапак, П. І. Мороз, А .Ф. Балабак) та 5 кандидатів наук – М. В. Шемякін, В. П. Кирилюк, В .Ф. Кропивко, Л. Г. Варлащенко, А. Ю. Гусак, а згодом Ю. А. Величко, С. А. Коваль, І. В. Козаченко та І. М. Рекун. Невдовзі факультет плодоовочівництва і лісівництва очолив доцент І. І. Мостов'як. З 2007 року керівництво університету (ректор П. Г. Копитко) реорганізовує кафедру садово-паркового господарства у кафедри – «Лісівництва та екології» і «Садово-паркового господарства». З 2008 року кафедру Лісівництва та екології перейменовано на кафедру Лісового господарства. І лише в 2011 році факультет «Плодоовочівництва і лісівництва» було реорганізовано на окремі факультети «Плодівництва, екології та захисту рослин» та «Лісового і садово-паркового господарства». До складу факультету лісового і садово-паркового господарства увійшли кафедри: лісового господарства, садово-паркового господарства та фізичного виховання.

З 2012 року до кафедри фізичного виховання включені дисципліни психолого-педагогічного циклу і доповнена назва кафедри: фізичного виховання і психолого-педагогічних дисциплін.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

У 2014 році на факультеті був відкритий новий напрям підготовки «Геодезія, картографія та землеустрій» на базі якого в 2016 році створено нову кафедру «Геодезії, картографії та кадастру».

На факультеті лісового і садово-паркового господарства студенти здобувають вищу освіту за двома освітніми рівнями та трьома спеціальностями: «Лісове господарство»; «Садово-паркове господарство»; «Геодезія та землеустрій».

Структуру факультету лісового і садово-паркового господарства формують чотири кафедри, три з яких є випусковими. Загальна чисельність науково-педагогічного персоналу факультету лісового і садово-паркового господарства складає 41 особи, з них: докторів наук і професорів – 4 (9,8%), кандидатів наук і доцентів – 21 (51,2%), кандидатів наук і викладачів – 6 (14,6%), викладачів – 10 (24,4%).

За рішенням ДАК України Уманський НУС акредитовано за рівнем «Бакалавр» (сертифікат РД-IV №2420215 від 26.05.2010р.) та внесено до Державного реєстру закладів освіти.

Місце 20305, Черкаська обл., м. Умань, вул. Інститутська, 1, тел. (04744) 4-69-89, 3-20-11 факс: (04744) 3-20-41, 3-53-18

Web: www.udau.edu.ua,

e-mail:udau@udau.edu.ua

Керівник закладу освіти: ректор Уманського НУС – Непочатенко Олена Олександрівна, доктор економічних наук, професор.

Підготовка бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» в Уманському національному університеті садівництва відповідає типу й статусу закладу вищої освіти.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Прийом студентів освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 205 «Лісове господарство» здійснюється відповідно до Правил прийому, які розроблені та затвердженні в Уманському національному університеті садівництва на підставі Умов прийому до вищих навчальних закладів України. Діяльність університету за зазначеною спеціальністю здійснюється відповідно до Відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

Контингент студентів Уманського НУС освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності «Лісове господарство» сформувався завдяки прийому на навчання випускників шкіл Черкаської, Вінницької, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської та інших областей, а також випускників ОР «Молодший спеціаліст» закладів вищої освіти.

З 2016 року набір здійснювався за спеціальністю 205 «Лісове господарство» і чисельність студентів які зараховані на навчання становить 40 осіб (29 осіб денна форма навчання, 11 осіб заочна форма навчання). Чисельність студентів, які зараховані на навчання у 2017 році складала 48 осіб (30 осіб денна форма навчання, 18 осіб заочна форма навчання). У 2018 році набір студентів на навчання за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» склав 40 осіб (27 осіб денна форма навчання з них 24 особи за держзамовленням, 13 осіб заочна форма навчання). Конкурс абітурієнтів на одне місце за держзамовленням в 2018 році склав 1,3 особи на 1 місце. Динаміка змін контингенту студентів спеціальності 205 «Лісове господарство» Уманського НУС представлена у таблиці 1.

Таблиця 1

Показники формування контингенту студентів спеціальності 205 «Лісове господарство»

№ п/п	Показник	Роки		
		2016	2017	2018
1.	Ліцензований обсяг підготовки осіб, в т.ч.:	75	75	75
	денна форма	50	50	50
	заочна форма	25	25	25
2.	Прийнято на навчання всього осіб:	40	48	40
	• денна форма в т.ч. за держзамовленням	29/16	30/27	27/21
	• заочна форма в т.ч. за держзамовленням	11/8	18/7	13/6
	• нагороджених медалями, або тих, хто отримали диплом з відзнакою	1	-	-
	• зарахованих на пільгових умовах	-	-	-
3.	Подано заяв за державним замовленням	77	68	50
4.	Конкурс абітурієнтів на одне місце за державним замовленням	2,6	1,4	1,3

Проведений моніторинг кількості поданих заяв та контингенту зарахованих студентів свідчать про широку географію та популярність спеціальності 205 «Лісове господарство» (табл. 2).

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

Таблиця 2

Моніторинг кількості поданих заяв та контингенту зарахованих студентів спеціальності 205 «Лісове господарство»

Область	2016 р.		2017 р.		2018 р.	
	подано заяв	зарахо-вано заяв	подано заяв	зарахо-вано заяв	подано заяв	зарахо-вано заяв
Черкаська	25	14	27	20	17	16
Вінницька	20	17	17	10	14	12
Кіровоградська	22	7	14	12	16	10
Одеська	8	1	7	5	1	1
Інші	2	1	3	1	2	1
Разом	77	40	68	48	50	40

Найбільшу частку абітурієнтів формують випускники загальноосвітніх шкіл Черкаської, Вінницької та Кіровоградської областей.

За освітнім рівнем бакалавр спеціальності 205 «Лісове господарство» в 2016 році на денну форму навчання зараховано 29 осіб, на заочну форму навчання – 11 осіб (з них за скороченим терміном навчання відповідно 11 та 9 осіб). Станом на 1.05.2017 року за освітньо-професійною програмою 205 «Лісове господарство» на денній та заочній формі навчання навчалося 36 осіб (з них за скороченим терміном навчання на денній формі – 12 та 9 осіб на заочній формі) (табл. 3).

За освітнім рівнем бакалавр, у 2017/2018 навчальному році, на денну форму навчання, зараховано на навчання в Уманський національний університет садівництва за спеціальністю 205 «Лісове господарство» 30 осіб, на заочну – 18 осіб (з них за скороченим терміном навчання на денній формі – 11 та 16 осіб на заочній формі навчання). Станом на 1.05.2018 року на факультеті лісового і садово-паркового господарства, за даним освітнім рівнем та спеціальністю навчалось 47 осіб, з них 9 осіб – денної форми навчання та 16 осіб – заочної форми навчання за скороченим терміном навчання.

За освітнім рівнем бакалавр у 2018/2019 навчальному році, за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» на денну форму, зараховано на навчання 27 осіб, на заочну – 13 осіб. З них за скороченим терміном навчання відповідно 16 та 10 осіб. Станом на 1.05.2019 року на факультеті, за даним освітнім рівнем за спеціальністю 205 «Лісове господарство» навчається 37 осіб, з них 16 осіб на денній та 10 осіб на заочній формі навчання за скороченим терміном навчання.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

Таблиця 3

Динаміка зміни контингенту студентів за ОПП «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство» денної та заочної форми навчання

№п/п	Назва показника	Роки		
		2016-2017 н.р. д.ф.н./з.ф.н	2017/2018 н.р. д.ф.н./з.ф.н.	2018/2019 н.р. д.ф.н./з.ф.н.
1	Всього зараховано студентів:	29/11	30/18	27/13
	з них за скороченим терміном навчання	11/9	14/16	16/10
2	Всього студентів у ЗВО на 1.05.:	25/11	28/19	25/12
3	*з них за скороченим терміном навчання*	12/9	9/16	16/10
4	Кількість студентів, яких відраховано: всього в т.ч.: - за невиконання навчального плану - у зв'язку з переведенням до інших ЗВО - інші причини	5 4/- - 1/-	2 1/- - -	3 2/- - -/1
5	Кількість студентів, які зараховані на старші курси: всього в т.ч.: - переведених з інших ЗВО - поновлених на навчання	1 1/- -	1 -/1 -	- - -

З метою поліпшення якісного контингенту абітурієнтів співробітники факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського НУС в цілому, та викладачі кафедри лісового господарства, зокрема, систематично проводить профорієнтаційну роботу з метою залучення на навчання випускників шкіл, технікумів та коледжів, осіб, звільнених з лав Збройних сил, а також осіб зі стажем практичної роботи.

Як свідчить аналіз представлених в акредитаційній справі даних, плани прийому на місця державного замовлення на денну форму навчання виконуються.

В цілому формування контингенту здобувачів вищої освіти проводиться на належному рівні та здійснюється відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України. Дані щодо контингенту здобувачів вищої освіти, наведені в акредитаційній справі, відповідають даним ЄДЕБО та реальній кількості здобувачів вищої освіти.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

3. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Освітній процес в Уманському НУС організовано за Законом України «Про вищу освіту», Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському НУС, затвердженим рішенням вченої ради від 30.04.2015 р. (протокол № 5), іншими внутрішніми організаційно-розпорядчими документами, графіком навчального процесу, робочими навчальними планами, робочими програмами дисциплін, необхідним методичним забезпеченням і розкладом занять.

Освітній процес в Уманському національному університеті організовано згідно Закону України «Про вищу освіти», до Положення про організацію освітнього процесу в Уманському НУС, затвердженого рішенням вченої ради від 30.04.2015 р. (протокол № 5), інших нормативних документів Міністерства освіти і науки та Уряду України, а також згідно затвердженого графіку освітнього процесу, робочими навчальними планами, робочими навчальними програмами дисциплін, необхідним методичним забезпеченням і розкладом занять.

Відповідно до статті 62 Закону України «Про вищу освіту» студенти мають право на вибір навчальних дисциплін в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС. Для реалізації цього права в повному обсязі в Уманському НУС розроблене і затверджене «Положення про вибіркові дисципліни (Протокол № 5 від 28.04.2016 р.). Відповідно до цього Положення студентам надано право обирати 3 дисциплін у 3 та 8 семестрах загальним обсягом 10 кредитів. У навчальному плані дисципліни зазначаються у блоці дисципліни вільного вибору студента із запропонованих фахових дисциплін. Всі дисципліни та їх викладачі проходять перевірку на відповідність Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладами освіти.

Підготовка фахівців здійснюється відповідно до розробленої освітньо-професійної програми «Лісове господарство», яка затверджена рішенням вченої ради Уманського НУС від 3 травня 2018 року (протокол № 5) та введена в дію з 01 вересня 2018 р. наказом ректора від 3 травня 2018 року № 01-08/6.

Планування навчального процесу підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» здійснюється згідно з розробленими навчальними планами, схваленим рішенням вченої ради від 21.04.2017 р (протокол № 9).

Зміст підготовки визначений метою освітньо-професійної програми - забезпечити набуття компетентностей, які нададуть можливість розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з лісового господарства.

Навчальний план підготовки бакалаврів за спеціальністю 205 «Лісове господарство» терміном навчання 1 рік 10 місяців (скорочений термін навчання) передбачає обов'язкові та вибіркові компоненти освітньо-професійної програми за циклами обов'язкової та професійної підготовки.

Цикл обов'язкової підготовки включає 74,0 кредити ECTS.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

Цикл професійної підготовки становить 42,0 кредитів ECTS, у тому числі навчальна практика (7,5 кредитів ECTS), виробнича практика (1,5 кредити ECTS) та підсумкова атестація (3 кредити ECTS) .

Дисципліни вільного вибору складають 4 кредитів ECTS.

Загальна кількість за планом підготовки бакалавра складає 3600 годин (120 кредитів ECTS).

Навчальний план підготовки бакалаврів за спеціальністю 205 «Лісове господарство» терміном навчання 3 роки 10 місяців передбачає обов'язкові та вибіркові компоненти освітньо-професійної програми за циклами обов'язкової та професійної підготовки.

Цикл обов'язкової підготовки включає 159 кредитів ECTS.

Цикл професійної підготовки становить 71 кредитів ECTS, у тому числі навчальна практика (9,0 кредитів ECTS), виробнича практика (7,5 кредити ECTS) та підсумкова атестація (7,5 кредитів ECTS).

Дисципліни вільного вибору складають 10 кредитів ECTS.

Загальна кількість за планом підготовки бакалавра складає 7200 годин (240 кредитів ECTS).

Дисципліни, що передбачені навчальним планом, забезпечені робочими програмами, завданнями, методичними рекомендаціями, комплексними контрольними роботами.

Робочі програми, програми практичної підготовки та методичні матеріали для підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра розміщенні у вільному доступі в цифровому репозиторії університету.

Атестація бакалавра освітньо-професійної програми «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту.

Атестація здійснюється атестаційною комісією на засіданні атестаційної комісії згідно затвердженого ректором Уманського НУС графіку проведення комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності 205 «Лісове господарство».

Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів «Лісове господарство» за змістом та формою відповідає діючому Стандарту вищої освіти МОН України за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Навчальні плани розроблений на основі освітньо-професійної програми забезпечує логічну послідовність викладання дисциплін та відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Відомості про групу забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої

В університеті сформована група забезпечення за спеціальністю 205 «Лісове господарство», яка складається з 7 осіб.

Склад групи забезпечення відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладами освіти у сфері вищої освіти. Зокрема частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене звання складає 100 (при нормі 50%), частка осіб, що мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора складає 14,3 (при нормі 10%).

Всі науково-педагогічні працівники, що входять до групи забезпечення, працюють в університеті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, що підтверджується документами про освіту або науковий ступінь із зазначеної спеціальності.

4.2. Якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство»

Згідно навчального плану підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» освітній процес забезпечують: 8 докторів наук, професорів – (19,5 %), 2 кандидатів наук, професори (4,9 %), 28 кандидатів наук, доцентів – (68,3 %), 3 кандидатів наук, викладачі (7,3 %).

Усі науково-педагогічні працівники, що здійснюють освітній процес мають достатній рівень наукової та професійної активності, яка засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладами освіти.

4.3. Якісний склад випускової кафедри за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство»

У складі кафедри лісівництва працюють 13 науково-педагогічних працівників, з яких 1 (7,7 %) доктор наук, професор, 8 (61,5 %) кандидатів наук, доцентів та 4 (30,8%) кандидати наук, викладачі.

Усі науково-педагогічні працівники, що працюють на кафедрі, мають достатній рівень наукової та професійної активності, яка засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів, перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладами освіти.

Кожний викладач кафедри один раз на 5 років проходить підвищення кваліфікації на базі провідних науково-дослідних установ та закладів вищої освіти за профілем. Нині всі викладачі кафедри лісового господарства

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

пройшли курси підвищення кваліфікації, що відповідає Державним вимогам до акредитації напрямів підготовки та спеціальностей.

4.4 Відомості про завідувача кафедри

Кафедрою керує професор, доктор сільськогосподарських наук Шлапак Володимир Петрович.

Шлапак Володимир Петрович у 1975 р. закінчив Українську сільськогосподарську академію (тепер – Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ). Спеціальність за дипломом про вищу освіту – «Лісове господарство», кваліфікація – «Інженер лісового господарства». Впродовж 1975 – 1976 рр. працював в Уманському держлісгоспі помічником лісничого Поташського лісництва, пізніше – помічником лісничого Черкаського спецлісництва (1976–1978 рр.), лісничим Капітанівського лісництва (1978–1982 рр.), головним інженером Звенигородського держлісгоспу (1982–1984 рр.), лісничим Тясминського лісництва (1984–1988 рр.). В період 1988–1999 рр. працював директором Смілянського держлісгоспу. За цей час на землях державного лісового фонду та колективних господарств Черкаської області за його науковими розробками і безпосередньої участі створено лісові культури на площі 1,5 тисячі гектарів. У 1999–2008 рр. працював у Національному дендропарку «Софіївка» спочатку на посаді заступника директора з наукової роботи, а потім головного наукового співробітника.

У 1990 році в лісотехнічній академії м. Санкт-Петербург захистив дисертаційну роботу на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук. Доктор сільськогосподарських наук з 1997 р. за спеціальністю 06.03.01 – лісові культури та фітомеліорація. Дисертація захищена у Національному аграрному університеті (тепер – Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ). Вчене звання професора присвоєно у 2006 р. по кафедрі садово-паркового господарства в Уманському державному аграрному університеті.

Наукові дослідження Шлапака В. П. зосереджені на вирішенні актуальних лісокультурних, лісівничих та садово-паркових проблем. Наукові праці присвячені вивченню впливу чистих та змішаних насаджень сосни звичайної на ґрунти, мікроклімат, трав'янисту рослинність, нагромадження органічного опаду, щільність заселення ґрунтовими безхребетними тваринами, режимові живлення деревних рослин, фізико-хімічним властивостям ґрунту, біологічній стійкості та продуктивності деревостанів на підставі вивчення основних фізіологічних процесів деревних рослин а також інтродукції деревних і чагарникових порід, еволюції органічного світу землі, вивченню біофізики клітини та фізичних явищ у природі.

За роки своєї діяльності видав багато наукової, науково-популярної та навчально-методичної літератури.

Загалом науковий доробок професора Шлапака В. П. складають понад 130 наукових, 45 науково-популярних статей та 12 навчально-методичних

Професор Шлапак В. П. здійснює керівництво аспірантурою та докторантурою з 2000 року. Під його керівництвом захищено більше десяти кандидатських дисертацій.

Професор Шлапак В.П. є членом спеціалізованої вченої ради в Національному лісотехнічному університеті України (Львів).

Керує науковою роботою студентів освітнього рівня «Магістр» та аспірантів денної та заочної форми навчання.

За результатами наукових досліджень наукової школи Шлапака В. П. у яку входять науково-педагогічні працівники кафедри лісового господарства захистили дисертацію Курка С. С., Іщук Г. П., Кульбіцький В. Л., Баюра О. М., Остапчук О. С., Адаменко С. А., Іващенко І. Є., Масловата С. А., Мамчур В. В.

4.5. Науково-дослідна робота випускової кафедри

Кафедра лісового господарства, реорганізована в 2016 році, об'єднала науковців лісогосподарської галузі на чолі із професором Володимиром Петровичем Шлапаком.

У процесі навчання та практичної підготовки студентів за ОПП «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство» значна увага приділяється науково-інноваційній роботі, яка має за мету формування у майбутніх фахівців наукового світогляду і сучасних підходів до вирішення фахових завдань. Про це свідчать, насамперед, виступи з доповідями на наукових та науково-практичних конференціях студентів і професорсько-викладацького складу як в Україні, так і за кордоном, участь у виконанні науково-дослідних тематик кафедри.

Характер науково-дослідної роботи визначається науковими проблемами, які вирішує науково-педагогічний колектив кафедри згідно з програмою досліджень університету 0116U003207 «Оптимізація використання природного і ресурсного потенціалу агроекосистем Правобережного Лісостепу України» та 0111U001928 «Удосконалення існуючих та розробка нових технологій вирощування садивного матеріалу, плодів, ягід і винограду в Правобережному Лісостепу України».

Основні теми та напрями науково-дослідної роботи кафедри лісового господарства:

1. Вивчення еколого-біологічних особливостей аборигенних та інтродукованих деревних, кущових і трав'янистих рослин, способів розмноження та їх господарське використання у Правобережному Лісостепу та Степу України.
2. Теоретичні основи моніторингу таксації та інвентаризації багаторічних насаджень в історичних парках України.
3. Лісівничо-селекційні основи вирощування високопродуктивних насаджень дуба звичайного в Правобережному Лісостепу України.
4. Вирощування садивного матеріалу лісових і декоративних культур в Уманському НУС.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

5. Аутеологія, розмноження та лісоценотична роль *Sophora japonica* L. у Правобережному Лісостепу та Степу України.

6. Експлуатаційні та біотехнічні заходи в мисливському господарстві в Правобережній Україні.

7. Агротехнологічні прийоми створення і вирощування лісових культур дуба звичайного (*Quercus robur* L.) в Південній частині Правобережного Лісостепу України.

8. Ясен звичайний *Fraxinus xcelsior* L. та його форми: біоекологія, розмноження та використання в Правобережному Лісостепу України.

9. Вирощування дуба червоного в умовах Правобережного Лісостепу України.

10. Еколого-біологічні особливості інтродукованих видів роду катальпа (*Catalpa* Scop.)в Правобережному Лісостепу України.

11. Теоретичні та прикладні аспекти репродукції і культивування формового різноманіття *Morus alba* L. в умовах Правобережного Лісостепу України і використання його в озелененні.

12. Біоекологічні особливості *Pinus nigra* Agn. в умовах інтродукції у ПравобережномуЛісостепу України.

13. *Thuja plicata* Donn ex D. Don та її декоративні форми в Правобережному Лісостепу України (біологія, екологія, розмноження, використання).

14. Зелені насадження населених місць Черкащини: сучасний стан та перспективи розвитку.

Вибір теми наукових досліджень визначається вирішенням завдань, які є актуальними для лісового господарства України.

Колектив кафедри проводив роботу щодо видавничої діяльності, яка характеризується такими показниками:

- публікації в державних та міжнародних видавництвах, в збірниках наукових праць закладів вищої освіти, в фахових журналах тощо;
- публікації підручників, методичних вказівок, опорних конспектів текстів лекцій, робочих програм.

Отримані при виконанні викладачами кафедри науково-дослідних тем наукові результати знайшли своє відображення в навчальних посібниках (навчальних посібниках проф. Шлапака В.П., доц. Коваля С.А., доц. Іщук Г.П. «Лісовий розсадник»; проф. Шлапака В.П., ст. викладача Адаменко С.А., доц. Курки С.С. «Лісова екологія та типологія»), статтях, тезах доповідей на конференціях, стали основою при розробці технологій виробництва.

Загалом було підготовлено та надруковано навчальних підручників та посібників – два, монографій – дві, статей – 185, тез доповідей – 268, навчально-методичних розробок – 45.

Професор Шлапак В.П. є дійним членом Лісівничої академії наук України, одним із фундаторів української наукової лісової школи, дослідником пристепових борів України, який неодноразово доповідав про результати своїх досліджень на міжнародних конференціях і семінарах за участю провідних лісівників Європи й світу.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

Шлапак В.П. є членом Вченої ради Уманського національного університету садівництва.

Керує науковою роботою чотирьох аспірантів денної форми та однієї аспірантки заочної форми навчання.

Професор Шлапак В.П. є членом спеціалізованих вчених рад Національного лісотехнічного університету України (м. Львів) та Українського науково-дослідного інституту лісового господарства і агролісомеліорації (м. Харків), редакційної колегії наукового журналу «Вісник Уманського національного університету садівництва».

Кафедрою лісового господарства укладено договори про наукове співробітництво з кращими установами та підприємствами з метою:

– створення необхідних умов для виконання студентами програми практики, надання згоди на використання персональних даних, зведених, річних фінансових звітів та іншої інформації;

– забезпечення практикантів робочими місцями у відповідності з програмою практики;

– забезпечення висококваліфікованого керівництва шляхом призначення відповідних спеціалістів підприємств керівниками практики;

– забезпечення студентів, після закінчення ним навчання та отримання відповідної кваліфікації, місцем працевлаштування на відповідному підприємстві.

Науково-дослідна робота кафедри проводяться в співпраці з таки установами і підприємствами:

- Міністерство освіти і науки України;
- Державне агентство лісових ресурсів України;
- Черкаське обласне управління лісового господарства;
- Державне підприємство «Уманське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Черкаське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Смілянське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Звенигородське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Лисянське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Канівське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Кам'янське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Корсунь-Шевченківське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Оникіївське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Голованівське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Олександрівське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Гайсинське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Іллінецьке лісове господарство»;
- Державне підприємство «Бершадське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Савранське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Ананіївське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Балтське лісове господарство»;
- Державне підприємство «Ширяївське лісове господарство»;

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

– Державне підприємство «Врадіївське лісове господарство»;
– з науково-дослідними інститутами та навчальними закладами України: Національним університетом біоресурсів і природокористування України (м. Київ), Національним лісотехнічним університетом України (м. Львів), Житомирським національним агроекологічним університетом (м. Житомир), Білоцерківським національним аграрним університетом (м. Біла Церква).

З метою забезпечення підготовки фахівців на інноваційній основі на кафедрі регулярно проводяться засідання студентського науково гуртка, основною метою якого є представлення та сприяння реалізації наукових, творчих, духовних та інших інтересів студентів.

Кадрове забезпечення за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти щодо підготовки фахівців на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Науково-дослідна робота, яка ведеться на кафедрі викладачами та студентами, сприяє підвищенню якості підготовки за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» шляхом залучення студентів до виконання наукових досліджень, написання наукових статей, участі у науково-практичних конференціях та олімпіадах, що відповідає Державним вимогам щодо акредитації ступеня "Бакалавр"

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Інформація про загальну площу приміщень

Уманський НУС – спеціалізований навчальний комплекс, розміщений на території загальною площею 94,1 га, яка передана йому у власність за Державним актом. Матеріально-технічний комплекс університету включає 22 навчальних та адміністративно-допоміжних корпусів, гуртожитки, спортивні зали, літні спортивні майданчики, актову залу, комп'ютерні класи з доступом до мережі «Інтернет», кафе, буфети, їдальні та готельні приміщення.

Загальна площа приміщень, які використовуються у навчальному процесі складає 28500 $м^2$, в тому числі, 26403,3 $м^2$ використовуються як навчальні приміщення. Наявний аудиторний фонд дозволяє проводити заняття в університеті в дві зміни. Для проведення занять з фізичного виховання і спортивної роботи в університеті є дві великі спортивні зали площею 589 $м^2$ і 880 $м^2$. Виділено також окремі приміщення для спортивних секцій, зокрема важкої атлетики.

Розрахунок діяльності забезпечення приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами): 28500 $м^2$ / (ліцензований обсяг бакалаврів (2990*4) + ліцензований обсяг магістрів (1130*2) + ліцензований обсяг магістрів (60 з урахуванням строків навчання) + ліцензований обсяг докторів філософії (180*4) + ліцензований обсяг докторів філософії (20 з урахуванням строків навчання) + ліцензований обсяг молодших бакалаврів (1380 з урахування стоків навчання) = (28500/16380)*2 = 3,4 $м^2$/здоб., що відповідає нормативу – 2,4 $м^2$/здоб.

Університет постійно оновлює і розширює свою матеріально-технічну базу. Лише за останні 10 років збудовано новий навчальний корпус загальною площею 1120 $м^2$, реконструйовано низку допоміжних приміщень під навчальні площі. У 2009 році введено в експлуатацію першу чергу культурно-побутового комплексу, до складу якої входять сучасна наукова бібліотека з читальними залами на 260 посадкових місць і книгосховищем, а також приміщення для адміністрації університету. Здійснюються заходи щодо завершення будівництва другої черги культурно-побутового комплексу – актової зали на 700 місць.

5.2 Забезпечення приміщеннями навчального призначення

Уманський національний університет садівництва має належне забезпечення кабінетами та лабораторіями. Будівлі і споруди університету мають різний термін експлуатації, але їх санітарно-технічний стан підтримується на належному рівні. Всі вони мають необхідні документи про

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

відповідність санітарним нормам, нормам з охорони праці і вимогам правил пожежної безпеки (копії санітарного паспорта Уманського НУС та Висновку місцевого органу державного санітарного нагляду наявні).

5.3. Перелік лабораторій та спеціалізованих кабінетів, які забезпечують виконання навчального плану

Навчальний процес спеціальності 205 «Лісове господарство» забезпечений необхідним обладнанням, приладами, інструментами та матеріалами, як того вимагають освітні програми, навчальні плани і програми навчальних дисциплін. Аудиторні приміщення оснащені сучасними технічними засобами навчання.

Факультет лісового і садово-паркового господарства має належний аудиторний фонд для проведення лекційних, практичних та семінарських занять з відповідних дисциплін навчального плану підготовки фахівців спеціальності 205 «Лісове господарство». Це, насамперед, приміщення навчального корпусу №3, де розміщені аудиторії, спеціалізовані кабінети та лабораторія кафедри лісового господарства загальною площею 1327,8 м^2.

Для забезпечення навчального процесу з підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство» на випусковій кафедрі є відповідні навчальні аудиторії, навчально-дослідна лабораторія лісового насінництва та аналізів ґрунту, спеціалізовані кабінети з лісових культур і дендрології, лісівництва, технології деревообробки. Для практичних занять на кафедрі функціонує лісовий розсадник, навчальна та виробнича практика студентів відбувається в лісовому урочищі «Білогрудівка» НВВ Уманського НУС.

Для забезпечення освітньої діяльності освітнього рівня «Бакалавр» вищої освіти, за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» зі спеціальності 205 «Лісове господарство» наявно 25 лабораторій та спеціалізованих кабінетів, з них 17 обладнані мультимедійним проектором, що становить 68,0 % від їх загальної кількості, що відповідає нормативу 30% та перевищує його на 38,0%.

Обґрунтовано достатності обладнання та устаткування для провадження освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» спеціальністю 205 «Лісове господарство», що акредитується, для заявленого ліцензованого обсягу в кількості 75 осіб. Все обладнання і устаткування, яке перебуває в наявності в лабораторіях та спеціалізованих кабінетах підтримується в належному стані, технічно справне, а лабораторне обладнання проходить повірку. Щорічно адміністрація університету і факультету поповнює фахові лабораторії новими моделями сучасного лабораторбого обладнання, що дає можливість підвищити рівень матеріально-технічного забезпечення.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

5.4. Обладнання, устаткування та програмне забезпечення спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, які забезпечують виконання навчального плану

Навчальний процес в університеті забезпечений обладнанням, приладами, інструментами та необхідними матеріалами відповідно до вимог робочих навчальних планів і програм навчальних дисциплін. Аудиторні приміщення оснащені сучасними технічними засобами навчання. Одночасно з підвищенням рівня комп'ютеризації навчального процесу сучасною офісною технікою обладнано бухгалтерію, навчальний і науковий відділи, відділ кадрів, деканати факультетів та кафедри.

Комп'ютерна мережа університету складається з магістральної мережі, мереж комп'ютерних класів та підрозділів, ліній зв'язку із віддаленими корпусами, центрального вузла забезпечення роботи мережі та з'єднання з мережею Інтернет. Магістральна мережа Уманського НУС пропускною здатністю 100 Мбіт/с має протяжність близько 4000 м та пролягає в корпусах 1, 2, 3, 4, 5, 6, прикладної інженерії, фінансів, банківської справи та страхування, а також обліку і оподаткування. В структуру загально університетської мережі входить 1 головний і 10 розподільчих пунктів, що об'єднуються в загальну структуру 34 точки під'єднання до мережі: корпус № 1 - 4 точки; корпус № 2 – 3 точки; корпус № 3 – 3 точки; корпус № 4 - 10 точок; корпус № 5 – 3 точки; корпус прикладної інженерії – 4 точки; корпус фінансів, банківської справи та страхування – 3 точки; корпус обліку і оподаткування – 4 точки. За допомогою виділених оптичних ліній зв'язку на швидкості 100 Мбіт/с підключено віддалені корпуси, з допомогою радіомодуля підключено корпус кафедри прикладної інженерії. Загальна протяжність комп'ютерного кабельного господарства складає 20,6 км. Мережа містить більше 100 одиниць активного обладнання – концентраторів та комутаторів. Таким чином, всі комп'ютери мають доступ до мережі Інтернет.

Центральний вузол мережі складається із серверів, що забезпечують доступ до мережі Інтернет, роботу електронної пошти, функціонування веб-сайту університету. Створено канал для підключення до мережі Інтернет дистанційної освіти. Доступ до мережі Інтернет надається всім студентам, магістрантам, аспірантам, викладачам та працівникам університету на безкоштовній основі. Загальна кількість користувачів мережі – близько 4,5 тисяч осіб.

Університет має 11 комп'ютерних класів по 10 –15 місць, які використовуються у навчальному процесі, та комп'ютерні класи на кожному факультеті. Завдяки цьому середня кількість студентів денної форми навчання, яка припадає на одиницю сучасних компютерів, складає 12 осіб.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

5.5. Інформація про соціальну інфраструктуру

Розвиток соціальної інфраструктури Уманського НУС відбувається з дотриманням усіх законів і постанов чинного законодавства України, статуту та колективного договору університету.

Уманський національний університет садівництва розташований в межах міста Умань і студенти та співробітники мають можливість користуватися елементами соціального забезпечення, які надаються усім мешканцям міста. Крім того, в університеті створена достатня соціальна база для нормального функціонування начального закладу та якісної підготовки фахівців.

Забезпечення житловою площею в університеті здійснюється в 6 гуртожитках на 2000 місць. А саме: гуртожиток №1, гуртожиток № 2, гуртожиток № 3, гуртожиток № 4 – блочна система, блок з 5 кімнат, кімнати розраховані на 2–3 особи; гуртожиток № 5 і гуртожиток № 6. Житлова площа на 1 особу, який проживає у гуртожитку, складає понад 6 м^2.

До спортивного комплексу Уманського НУС входять: дві спортивні зали площею 589 м^2 та 880 м^2; відкриті спортмайданчики розташовані на території університету – футбольне поле для тренування – 6420 м^2; спортивні площадки,

Експертна комісія зазначає, що стан матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу в Уманському НУС відповідає Ліцензійним умовам надання освітніх послуг за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство».

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

6. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО

6.1 Інформація про забезпечення навчальними програмами, планами семінарських, практичних занять, завданнями для лабораторних робіт, с/р студентів, ККР для перевірки знань

Освітній процес підготовки фахівців заявленої освітньо-професійної програми забезпечений робочими навчальними програмами дисциплін.

Програми визначають мету, завдання, міждисциплінарні зв'язки, результати навчання, зміст дисциплін, основну і додаткову літератури, форми поточної діагностики та критерії оцінювання знань. Робочі програми нормативних дисциплін складено на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Робочі програми з дисциплін варіативної частини (за вибором ЗВО та студента) розроблені викладачами кафедри відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів.

Аналіз програм підготовки бакалаврів, їх навчально-методичне забезпечення показав, що вони відповідають Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти. В Уманському НУС визначені форми і методи поточного контролю знань, розроблені критерії оцінювання знань студентів, навчальним планом регламентовані форми державної діагностики якості освіти.

Навчально-методичні документи розроблені відповідно до наказу МОН України № 943 від 16.10.2009 р. «Про впровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», «Положення про організацію освітнього процесу в Уманського НУС» протокол вченої ради УНУС № 5 від 30.04.2015 р. та ряду інших документів з організації освітнього процесу в Уманського НУС.

Розроблені у повному обсязі методичні вказівки щодо виконання курсових робіт, пакети контрольних завдань з дисциплін фахової підготовки, дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів.

Підсумковий семестровий контроль знань студентів проводиться в період, визначений навчальним планом.

6.2. Інформація про забезпечення тематикою і методичними вказівками для виконання курсових робіт (проектів), дипломних робіт (проектів), програмами підсумкової атестації

Навчальним планом освітньо-професійної програми «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство» передбачено виконання курсових робіт з дисциплін «Лісознавство», «Лісові культури» та

«Лісівництво». Викладачами кафедри лісового господарства розроблено методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи, яка містять план побудови курсової роботи, наведено зміст окремих розділів, вказано основні літературні джерела для отримання додаткової інформації.

Курсова робота є результатом самостійної індивідуальної роботи студентів, що виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами з відповідної дисципліни.

Метою виконання курсової роботи, які видаються студенту з дисципліни «Лісознавство» є поглиблення засвоєння теоретичного курсу лісознавства і суміжних дисциплін. У процесі його виконання студенти опановують навики самостійної роботи і творчого підходу до вирішення поставлених завдань, набувають вміння користуватися літературними джерелами та довідковою літературою. Вихідними матеріалами для курсової роботи є згруповані за групами віку лісівничо-таксаційні характеристики деревостанів одного з найбільш поширених і господарсько-цінних типів лісу.

Курсова робота з дисципліни «Лісівництво» дозволяє навчитися перспективному та поточному плануванню рубок догляду, застосуванню апробованих на виробництві технологій, їх проведення та обчислення технологічної собівартості проведення освітлень, прочищень, проріджувань та прохідних рубок.

Метою виконання курсової роботи з дисципліни «Лісові культури» є закріплення теоретичних знань з проектування та організації лісових розсадників, агротехніки вирощування садивного матеріалу деревних і чагарникових порід, розрахунку норм внесення добрив, організації сівозмін та полів, відділень розсадника, розрахунок економічної ефективності вирощування садивного матеріалу лісових порід.

Згідно з навчальним планом освітньо-професійної програми «Лісове господарство» підготовки бакалаврів з лісового господарства формою підсумкової атестації є складання державного комплексного кваліфікаційного іспиту. Відповідно до Галузевого стандарту вищої освіти України «Засоби діагностики якості вищої освіти» викладачами випускової кафедри розроблено методичне забезпечення для проведення підсумкової атестації студентів за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» – програму комплексного кваліфікаційного екзамену.

Тематика екзаменаційних питань присвячено актуальній проблематиці перспектив розвитку лісового господарства і вимагає використання сучасних наукових методик дослідження та інформаційних технологій.

6.3. Інформація про забезпечення програмами і базами практик

Навчальним планом підготовки бакалаврів передбачено навчальну практику з дисциплін: основи геодезичних робіт, ботаніка, основи фахової

підготовки, дендрологія, лісова фітопатологія, лісова ентомологія, лісовідновлення і лісорозведення, лісознавство, лісова селекція, лісові культури, основи лісоексплуатації.

На навчальну практику згідно навчального плану за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» виділено 9 кредитів за терміном навчання 3 роки 10 місяців та 7,5 кредитів за терміном навчання 1 рік 10 місяців.

Практична підготовка за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» в Уманському НУС організовується відповідно до «Положення про проведення практики студентів ВНЗ України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 8.04.1993 р. № 93. Зміст практики визначається програмою, розробленою випусковою кафедрою відповідно до освітньо-професійної програми. Перелік баз практик визначається на підставі відповідних двосторонніх угод між ними та Уманським НУС на період проходження практики. Розподіл студентів за місцями проходження практики здійснюється згідно з наказом ректора.

Для забезпечення практичної підготовки бакалаврів використовується потенціал державних підприємств: Білогрудівський ліс НВВ УНУС, ДП "Уманське лісове господарство" Черкаського ОУЛМГ, ДП "Іллінецьке лісове господарство" Вінницького ОУЛМГ, ДП "Гайсинське лісове господарство" Вінницького ОУЛМГ, Дендропарк "Софіївка" НАН України, ДП "Лисянське лісове господарство" Черкаського ОУЛМГ, ДП "Звенигородське лісове господарство" Черкаського ОУЛМГ, ДП "Савранське лісове господарство" Одеського ОУЛМГ, ДП "Білоцерківське лісове господарство" Київського ОУЛМГ, ДП "Голованівське лісове господарство" Кіровоградського ОУЛМГ, ДП "Бершадське лісове господарство" Вінницького ОУЛМГ, ДП "Смілянське лісове господарство" Черкаського ОУЛМГ

6.4. Інформація про наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів за ОПП «Лісове господарство» закріплено у Положенні про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в Уманському НУС та Положенні про організацію освітнього процесу в Уманському НУС. Кредитно-трансферна система організації навчального процесу ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх кредитів з використанням рейтингових показників з дисциплін.

Контроль якості підготовки студентів у відповідності до кредитно-трансферної системи організації навчального процесу здійснюється у формі поточно-модульного та підсумкового контролю.

Поточно-модульний контроль включає оцінювання знань студента під час проведення практичних (лабораторних, семінарських) занять, виконання

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

завдань самостійної роботи тощо і проведення модульного контролю.

Підсумковий контроль – контроль рівня засвоєння знань та вмінь студента в цілому з навчальної дисципліни, для якої навчальним планом передбачений екзамен. З навчальних дисциплін, для яких навчальним планом передбачений залік, контроль рівня засвоєння знань та вмінь студента в цілому визначається за результатами поточного контролю.

Рейтинговий показник з дисципліни – числова величина, яка дорівнює сумі набраних студентом балів під час вивчення та контролю знань з усіх модулів дисципліни за встановленою для даної дисципліни шкалою розподілу балів.

Шкала оцінювання знань студента встановлює взаємозв'язки між рейтинговим показником з дисципліни, національною шкалою оцінювання знань студента і шкалою оцінок ECTS (таблиця 6.1)

Таблиця 6.1

Шкала оцінювання знань студентів: національна та ECTS

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Кількість балів з дисципліни
«відмінно»	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
«добре»	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	74-81
«задовільно»	D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	64-73
	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
«незадовільно»	FX	Незадовільно – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35-59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34

Таким чином, організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» в цілому відповідає Ліцензійним умовам та вимогам акредитації щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

Експертна комісія констатує, що в Уманському НУС організація навчального процесу базується на кредитно-трансферні системі. Основні складові такої системи розроблені і забезпечують здійснення комплексної оцінки якості навчальної роботи, рейтингування науково-педагогічних працівників і студентів, запобігають академічному плагіату як в наукових працях працівників, так і в здобувачів вищої освіти.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Наукова бібліотека Уманського національного університету садівництва є окремим підрозділом університету. Її структуру формують: відділ наукової обробки літератури та організації каталогів, інформаційно-бібліографічний відділ, зала каталогів і картотек, читальна зала для періодичних видань, читальна зала та абонемент навчальної літератури сільськогосподарського напряму, читальна зала та абонемент навчальної літератури економічного напряму, відділ обслуговування наукових співробітників, абонемент наукової літератури, зала інформаційних технологій, відділ збереження фондів. До послуг читачів традиційні (карткові, алфавітний та систематичний каталоги), тематичні картотеки та електронні каталоги.

Сучасна наукова бібліотека університету займає 3008,5 м^2, загальний книжковий фонд становить понад 260 тис. одиниць, у т.ч. навчальної 73,2 тис. одиниць, наукової 139,5 тис. одиниць, інша література 47,3 тис. одиниць, має 3 читальних зали для студентів, аспірантів та викладачів на 260 посадкових місць.

В університеті є локальна мережа, через яку користувачі мають можливість доступу до електронної бібліотеки, відкритого доступу до інтернету; пошук необхідної інформації за попереднім замовленням; обмін електронними повідомленнями, а також думками та ідеями з діловими партнерами і друзями в усьому світі; використання електронної пошти, інтернет для оперативної відправки чи отримання повідомлень та файлів.

УНУС підключено до глобальної наукометричних баз Web of Science, Scopus. Викладачі та співробітники інституту можуть користуватись контентом та можливостями наукометричної системи в читальному залі для науковців в інформаційно – бібліографічному відділі УНУС.

Дисципліни, які вивчаються за ОПП «Лісове господарство» забезпеченні навчальною літературою в Науковій бібліотеці Уманського національного університету садівництва в повному обсязі. Для забезпечення навчального процесу Науковою бібліотекою Уманського національного університету садівництва передплачуються фахові періодичні виданя, а також є доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою.

Інформаційне забезпечення, яке має Уманський НУС, у цілому дозволяє якісно готувати фахівців за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» і відповідає Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

8. ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Аналіз результатів освітньої діяльності проведений за показниками успішності навчання студентів (остання екзаменаційна сесія та за контрольними вимірюваннями залишкових знань) підтверджує достатній рівень підготовки фахівців з дисциплін різних циклів.

У процесі акредитаційної експертизи відповідно до затвердженого графіку проведення комплексних контрольних робіт (Додаток В) було проведено комплексні контрольні роботи з циклів дисциплін обов'язкової та професійної підготовки. Контроль був проведений за завершеними курсами дисциплін відповідно до діючих програм із використанням пакетів комплексних контрольних робіт, які були розроблені відповідними кафедрами університету.

Рівень підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» відповідає необхідним вимогам, про що свідчать порівняльні результати виконання студентами комплексних контрольних робіт (Додаток Г).

Курсові роботи виконуються за актуальними напрямами. У них висвітленні проблеми лісового господарства, їх зміст та оформлення відповідає сучасним вимогам. У результаті проведення акредитаційної експертизи виявлено, що абсолютна успішність виконання студентами курсових робіт складає 100%, якісна успішність – 67,7%, середній бал – 4,2.

Аналізуючи результати захисту звітів з виробничої практики виявлено, що абсолютна успішність захисту звітів складає 100%, якісна успішність – 100%, середній бал – 4,5.

Позитивним є участь студентів у науково-практичних та онлайн-конференціях. За підсумками конференцій визначаються кращі доповіді, тези яких друкуються у спеціалізованих збірниках.

За результатами проведеної перевірки щодо проходження студентами практики та відгуків з місць практики, комісія дійшла таких висновків: види практик у повній мірі відповідають вимогам підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство».

Вивчивши стан якості підготовки випускників освітнього ступеня «Бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство», експертна комісія дійшла висновків, що заклад освіти дотримується вимог державних стандартів якості освіти і акредитації.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

9. ПЕРЕЛІК ЗАУВАЖЕНЬ (ПРИПИСІВ) КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ТА ЗАХОДИ З ЇХ УСУНЕННЯ

Освітня та фінансово-господарська діяльність Уманського національного університету садівництва періодично перевіряється відповідними контролюючими органами. У ході таких перевірок перевірявся і стан підготовки фахівців та дотримання ліцензійних умов надання освітніх послуг спеціальності 205 «Лісове господарство».

Остання планова (вибіркова) перевірка в Уманському національному університеті садівництва проходила 22-30 вересня 2016 року на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 411-р «Про надання Державній інспекції навчальних закладів дозволу на проведення перевірки» відповідно до Законів України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про вищу освіту», постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державного інспектування навчальних закладів», «Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг», наказу МОН України «Про затвердження Ліцензійних умов надання освітніх послуг», Порядку здійснення контролю за дотриманням ліцензійних умов надання освітніх послуг, Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи та Типового положення про регіональну експертну раду з питань ліцензування та атестації навчальних закладів» із змінами та доповненнями, внесеними наказом МОН України та інших нормативних і розпорядчих документів у сфері вищої освіти.

Комісією Державної інспекції вищих навчальних закладів в ході перевірки було виявлено наступні недоліки:

1. На кафедрах факультету лісового і садово-паркового господарства не чітко оформленні індивідуальні плани роботи науково-педагогічного працівника, зустрічаються порушення у веденні документації у наданих для перевірки індивідуальних планах, масово не заповненні графи фактичних витрат часу на виконання всіх видів робіт (кафедра фізичного виховання і психолого-педагогічних дисциплін, кафедра садово-паркового господарства, кафедра лісового господарства);
2. Порушення в оформлені відомостей обліку успішності студентів, зокрема відсутня кількість балів та оцінка ECTS;
3. На кафедрах лісового і садово-паркового господарства зустрічаються порушення під час заповнення журналів реєстрації з інструктажів та техніки безпеки (відсутні підписи осіб, що проводили інструктаж, відсутні підписи осіб, що проходили інструктаж, відсутня інформація про тип інструктажу);
4. Виявлено несистематичність взаємовідвідувань занять викладачами, наприклад на факультеті лісового і садово-паркового господарства з 13 викладачів кафедри заняття відвідали лише шість викладачів. Деякі рекомендації мають формальний характер.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

5. З метою усунення виявлених комісією Державної інспекції ЗВО недоліків було розроблено план заходів щодо їх усунення (табл. 9.1).

Таблиця 9.1

План заходів щодо усунення недоліків виявлених комісією Державної інспекції вищих навчальних закладів

№ з/п	Детальний опис виявленого недоліку	Заходи щодо усунення правопорушень	Виконавець	Термін виконання
1.	На кафедрах факультету лісового і садово-паркового господарства не чітко оформленні індивідуальні плани роботи науково-педагогічного працівника, зустрічаються порушення у веденні документації у наданих для перевірки індивідуальних планах масово не заповненні графи фактичних витрат часу на виконання всіх видів робіт (кафедра фізичного виховання і психолого-педагогічних дисциплін, кафедра садово-паркового господарства, кафедра лісового господарства)	Усунути порушення в журналах обліку НПП	Декан, завідувачі кафедр	до 1.11.2016 р.
2.	Порушення в оформлені відомостей обліку успішності студентів, зокрема відсутня кількість балів та оцінка ECTS.	Посилити контроль за дотримання вимог в оформленні відомостей успішності студентів	Декан, завідувачі кафедр та НПП.	постійно.
3.	На кафедрах лісового садово-паркового господарства зустрічаються порушення під час заповнення журналів реєстрації інструктажів з техніки безпеки(відсутні підписи осіб, що проводили інструктаж, відсутні підписи осіб, що проходили інструктаж, відсутня інформація про тип інструктажу)	Усунути порушення щодо ведення журналів реєстрації інструктажів з техніки безпеки	Яковенко Р.В.	до 01.11.2016р
4.	Виявлено несистематичність взаємовідвідувань занять викладачами наприклад на факультеті лісового і	Систематизувати взаємовідвідування занять викладачами шляхом розробки плану кафедри щодо	Декан, завідувач кафедри	до 01.11.2016р

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

	садово-паркового господарства з 13 викладачів кафедри заняття відвідали лише шість викладачів. Деякі рекомендації мають формальний характер.	взаємовідвідування занять Оформити журнали обліку взаємовідвідувань з висновками та рекомендаціями на факультетах		

У ході виконання розробленого плану заходів щодо усунення недоліків виявлених комісією Державної інспекції вищих навчальних закладів всі зауваження враховано та ліквідовано відповідно до затверджених термінів виконання.

Під час перевірки комісією Державної інспекції ЗВО не виявлено системних порушень законів України, постанов Кабінету Міністрів України, інших нормативних і розпорядчих документів у сфері вищої освіти, які можуть впливати на якість підготовки фахівців спеціальності 205 «Лісове господарство».

Скарг з боку юридичних і фізичних осіб до освітньої діяльності університету із заявленої до акредитації освітньої програми за період підготовки фахівців не надходило.

Усі рекомендації комісії Міністерства освіти та науки України виконано у повному обсязі.

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК ЕКСПЕРТІВ

На підставі поданих на акредитацію матеріалів та перевірки на місці відповідності показників Ліцензійним умовам та акредитаційним вимогам, стану матеріально-технічного, навчально-методичного та кадрового забезпечення, експертна комісія дійшла висновку, що рівень підготовки бакалаврів ***за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство»*** в Уманському національному університеті садівництва, в цілому, відповідає встановленим нормативним вимогам та забезпечує державну гарантію якості освіти.

Експертна комісія відзначає, **що позитивним у роботі випускової кафедри лісового господарства є:**

1. 92,7% викладачів, які забезпечують освітній процес за освітньо-професійною програмою «Лісове господарство» за спеціальністю 205 «Лісове господарство» мають науковий ступінь та вчене звання. Науково-педагогічний склад кафедри сформований викладачами з різними науковими інтересами, в т.ч. у сфері «Лісового господарства», що дає змогу студентам проводити відповідні дослідження.
2. Кафедру лісового господарства очолює доктор сільськогосподарських наук, професор, який має свою наукову школу.
3. Високий рівень навчально-методичного забезпечення дисциплін навчального плану.
4. Наявність матеріальної бази, що дозволяє здійснювати практичну підготовку та освітній процес з використанням міжнародних інформаційних ресурсів.
5. Активна участь студентів у науково-дослідних роботах кафедри, участь у науково-практичних конференціях.
6. Налагоджені зв'язки з виробництвом, де планується проведення виробничої практики студентів спеціальності 205 «Лісове господарство».

При перевірці результатів діяльності на місці експертна комісія висловила рекомендації, які не входять до складу обов'язкових і не впливають на позитивне рішення про акредитацію, але дозволяють поліпшити якість підготовки фахівців:

1. Продовжити удосконалення навчально-методичного забезпечення спеціальності 205 «Лісове господарство».
2. Здійснювати поглиблення подальшої інформатизації освітнього процесу, використання наявної матеріально-технічної бази та можливостей сучасних технологій: пакетів прикладних програм, інтерактивних методів навчання, тощо.

На підставі зазначеного вище експертна комісія МОН України зробила висновок про можливість акредитації освітньо-професійної програми «Лісове господарство» спеціальності 205 «Лісове господарство» галузі

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**

знань 20 «Аграрні науки та продовольство» рівні вищої освіти «Бакалавр»

Голова експертної комісії:
завідувач кафедри ботаніки, деревинознавства та недеревних ресурсів Державного вищого навчального закладу «Національний лісотехнічний університет України», доктор сільськогосподарських наук, професор **Л.С. Осадчук**

Експерт:
завідувач кафедри садово-паркового і лісового господарства Сумського національного аграрного університету, кандидат біологічних наук, доцент **Т. І. Мельник**

З висновком експертної комісії ознайомлений:

Ректор Уманського НУС, д. е. н., професор **О.О. Непочатенко**
27 червня 2019 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ • Уманський національний університет садівництва • 00493787

Голова експертної комісії **Л.С. Осадчук**